Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioann. Ionstoni|| Historiae Natvralis|| De|| Piscibvs|| Et Cetis|| Libri V||

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLXVII.

VD18 90529014

Illustration: Tabella II. Asellus Cabeliau [...]

urn:nbn:de:gbv:45:1-11089

Visual Library

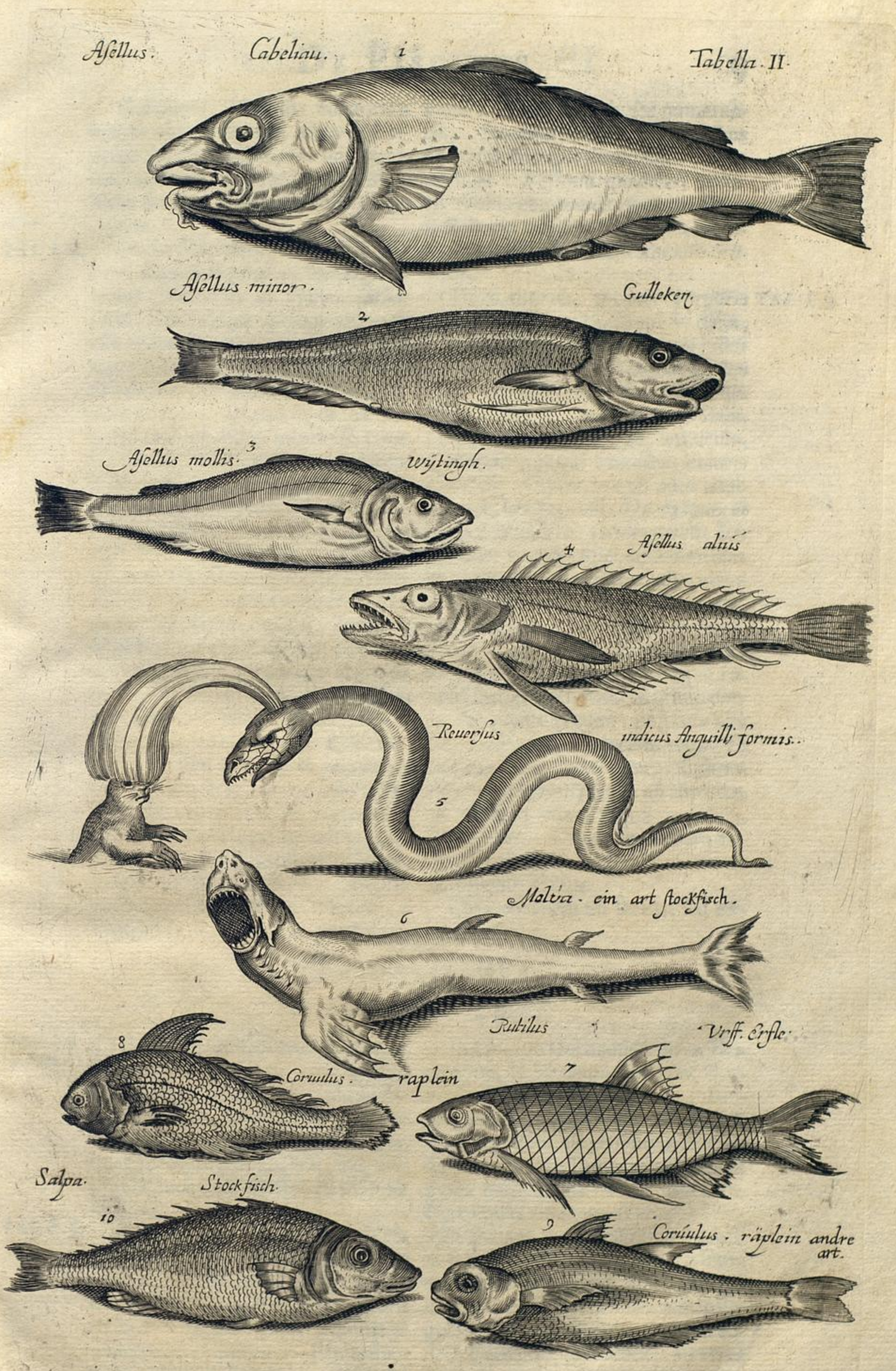

Landesbibliothek Oldenburg

Gobergus duorum cubitorum magnitudinem ſuperat. *Colore* eſt cinereo, ventre falcato, *ore* ſine dentibus mediocri partibus internis Merlucio ſimilis. *Carne* duriore quam Aſinus.

TAB. I. 4. Quem Muſtelam Genuenſes vocant. Illyrici *Pegorellam* dicunt. Bellonius Ariſtotelis et Galeni *Callariam*, Rondeletius *Aſellum* veterum eſſe opinatur. Trium interdum palmorum et longitudinis, cruris humani craſſitiei, colore ex livido in opacum abeunte. Duas in tergo *pinnas* gerit, minimo capiti vicina eſt, praeter has alia ad caudam uſque protenditur, ad latera utrinque una rotunda, ut et cauda viſitur, ſub quibus poſtremis craſſiores ac carnoſi quidam cirri bifidi conſpiciuntur. Maxillae ipſi mobiles. *Dentes* confuſi; in ſuperiore labro, *maculam*, cordis figura, denticulis circumfultam, linguam albicantem et in cuſpidem efformatam oſtendit. *Branchias* diſtendit utrinque quatuor. *Interiora* ſi ſpectes, ſub branchiis *cor* deliteſcit triquetrum, burſa ſua involutum; *hepar* pallidum ac fere lacteum in tres lobos diviſum, diaphragmati appenſum. Siniſtra eius pars, caeteris major, veſiculam fellis oblongam admittit. *Lien* praegrandis ſanguineus, gracilis, oblongus, paſtorum inſtrumentum, cui cornutae Muſae nomen referens, a ventriculo dependet. In *pyloro*, triginta et aliquot apophyſes numerantur. *Inteſtina* tribus revolutionibus circumflectuntur, priuſquam rectum attingat. *Veſicula* quaedam caeteris Aſellis communis, gemino veluti folliculo tergori conjuncta, commodum nationis uſum exhibere creditur.

Tinca marina, propter corporis cum paluſtri ſimilitudinem ſic dicta, *Peſce fico* Italis, quod paſſi ficus inſtar mollis ſit, vocatur. Salvianus *Aſellum Callariam* eſſe, ſed falſo, contendit. Vix pedalem menſuram excedit. *Corpore* eſt toto oblongo, latiuſculo, ſquammis minutis contecto, coloris cinericii. *Capite*, in quo duos lapillos gerit, lato et preſſo. *Ore* magno, et valde denticulato. *Oculis* aureis. Ex inferiore maxilla appendix cum barba propendet. *Branchias* habet utrinque quaternas, et ad eas binas latiuſculas pinnis, unam ſcilicet utrinque. Ex anteriore ventris parte pinnarum vice bini longi admodum atque rotundi cirri propendent. In primo dorſo pinna parva erigitur; poſt eam alia una enaſcitur, per dorſum totum ad caudam uſque extenditur. Inferiori ventri ſingularis pinna ab ano orta, ad caudam etiam uſque producta, ſubnectitur. Cauda in unicam rotundam deſinit. *Hepar* magnum et ſubalbidum viſitur. TAB. I. 5.

Caro concoctu eſt facilis, ſed excrementitia.

ARTICVLVS III.

De Harengo, et Lipari.

Aldrovand. l. 3. c. 10.

Piſcis, quem Germani HARENGVM forte a Graecorum τάριχος, quod ſalſamentum ſonat, alii Halecem vocant, qui apud antiquos ſit et vocetur, ignoratur. *Chalcidi* marinae ſeu Sardinae quidam congenerem faciunt. *Thriſſis* ſive Aloſis nonnulli.

TAB. I. 6. *Dorſo* eſt quodammodo caeruleo, *ventre* albo falcato, *ſquammis* acutis pertinaciterque haerentibus. *Branchiarum* ſciſſuram, quia pro corporis ratione magnam habet, citiſſime a aqua extractus emoritur. Jejuno duntaxat inteſtino inſtructum Albertus author eſt.

In Oceano Germanico circa Britanniam, Hiberniam, Scotiam, Norvegiam, Daniam inveniuntur, in Mediterraneo quoque capi, et Romae, Maſſiliae, Venetiis proſtare falſo Bellonius prodidit, formae ſimilitudine, quam cum Triſſis habeat deceptus. Puro aquae elemento *Nutriri* voluerunt quidam, quod in aërem protracti in momento exſpirent. Magnis ſimul agminibus natant, et tanta ipſorum copia, ut ad CCM. coronatorum in ſingulos annos capturae precium aſcendere Cardanus prodiderit: In terra ſancta Oceanici maris Inſula IIM. hominum vitam harengis ſuſtentabant.